

שבעת ימים פרק ראשון יומא

יח.

עין משפט
נר מצוה

פד א ב מ"י פ"א הלכה
עבודת יו"כ"ה הלכה
ה:

פה ג טס הלכה ו:
פו ד מ"ג פ"ה מהלכות
כלי המקדש הלכה ז:

פז ה מ"י פ"א מהלכות
עבודת יו"כ"ה הלכה ו:
פח ו מ"י פ"ג מהלכות
מקואות ספרי הלכה
ז:

מוסף רש"י

הגפת דלתות. טגיות
דלתות (נד"ם טו).

רבינו הגנאל

וארבע או חמש דקנתי הכי
קאמר, אי לרבנן חמש,
אי לר' יהודה ארבע, אי
לרבנן דאמרו שבר הגפת
ולתות ליכא, י"ב חלות
כולן בעי למיפלג, פוחתין
מן החצי אחת נשארו י"א
חלות. נגמי הוא לו לטול
חצי חלה, מעשר בעי
למיפלג, הלכך נוטל חמש
מן העשר, אי לר' יהודה
דתיב בסוף מטבת סוכה
הכנס נטול ד' והוציא
נוטל חמש, ואוקימנא הני
הרתי יתיירי שבר הגפת
דלתות, פ"י כיון משמרה
הראשונה פתח בשחרית
בשבת ויצאה אחר חצי
היום ומשמרה הנוכח
[מגיפת] השערים שפתחה
אותה היוצאת, נוטלת
בשכרה ב' חלות, נשארו
עשרה חלות פחות אחת
מן החצי נשארו ט'.
אין דין ארץ לטול
[פרס] [פרסות] [חלק בתו]
[חולק מהשמות] זה
נוטל ד' ואילו כולן נוטלין
[ד'] [נשקן]. ובע אמר
בולה ד' היא, ור' סבר
הלכה כר' יהודה דאמר
הכנס נטול שבע, אי, אי
הכי אמאי ארבע הא ד'
הוא דאמר פלגא שקיל
חמש בעי למשקל, ושניין
דאיכא משמר [המתעבב]
שקיל משמר הכנס
שתיים בשכר הגפת דלתות
והמתעבב עוד נוטל שתיים
אחרות, כדתנן בסוף סוכה
והמתעבב נוטל שתיים.
נשארו ט' שקיל חצי
ארבע משמרה, ואם אין
שם משמר המתעבב נוטל
משמר הכנס שתיים שבר
הגפת דלתות נשארו עשר
חלות [ביטל] [נוטל] חצי
חמש, אי הכי כי רבי
סבר פעמים נוטל חמש
פעמים נוטל ארבע אמאי
פני לעולם חמש ועלמה
בקישייא. מסורין לו זקנים
מוקי ב"ד כו'. במקדש
ראשון לא היו מעמידין
כהן גדול אלא מי שהוא
גדול מכולן בכח בנדי
בעושר ובחכמה וכו'.
ובמקדש שני היה משול

ומאי ארבע או חמש. מתי ארבע ומתי חמש: [נרצנו]. דפליגי עליה דר' יהודה צפרק החליל (סוכה דף טו.) ואמרני משמר היוצא נוטל שש ומשמר הכנס נטול שש חלות ושכר הגפת דלתות לא שקיל משמר הכנס נמלאו כולן צלות (ט) ומחלוקת וכהן גדול מולק עם שמיין ומשמר עשר זעמי מייפלג ומחאה שלם אינו נוטל צזיר חלה מפלגא חמש שקיל: לר' יהודה דאמר נכנס נוטל ששים. זלל מחלוקת בשכר שהוא מניף למוצאי שבת דלתות העזרה וחיל והיכל ולשכות שפתחו שחרית משמר שילא לו מעשר זעמי מייפלג שאין השמים צלות במחלוקת כי שכרם הם: זלזיל חלה מפלגא.

ומאי ארבע או חמש לרבנן דאמרי (ט) נכנס נוטל שש ויוצא נוטל שש ושכר הגפת דלתות לא (ט) משתיים עשרה בעי מייפלג בציר חלה מפלגא חמש שקיל לר' יהודה דאמר נכנס נוטל שבע שתיים בשכר הגפת דלתות ויוצא נוטל חמש מעשר זעמי מייפלג בציר חלה מפלגא ושקיל ארבע רבא אמר כולה רבי היא ושכר לה כר' יהודה ואלא מאי ארבע

הא חמש בעי למשקל לא קשיא הא דאיכא משמר המתעבב משמרה בעי למפלג ושקיל ארבע אי ליכא משמר המתעבב מעשר בעי למפלג ושקיל חמש אי הכי מאי רבי אמר לעולם חמש קשיא: מרתני* מסרו לו זקנים מוקני בית דין וקורין לפניו בסדר היום ואומרים לו אישי כהן גדול קרא אתה בכיך שמא שכחת או שמא לא למדת יערב יום כפורים שחרית מעמידין אותו בשער מזרח ומעבירין לפניו פרים ואילים וכבשים כדי שיהא מכיר רוגיל בעבודה: כל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל ומשתה ערב יוה"כ עם חשיכה לא היו מניחין אותו לאכול הרבה מפני שהמאכל מביא את השינה: גב' בשלמא שמא שכח לחיי אלא שמא לא למד מי מוקמינן כי האי גוונא (ז) והתניא (ז) והכהן

הגהות הב"ח
(ה) גם ושכר הגפת דלתות לא שקיל שמיים עשרה: (ב) רש"י ד"ה לרבנן כי נמלאו כולן צלות במחלוקת וכהן גדול: (א) ד"ה ויוצא לפניו כל שבעת הימים בסדר היום בפי' אחרי מות היום: (ז) ויקרא בא י

הגדול מאחיו ישיהא גדול מאחיו בכח בנוי בחכמה ובעושר אחרים אומרים מנין שאם אין לו שאחיו הכהנים מגדלין אותו ת"ל והכהן הגדול מאחיו גדלהו משל אחיו אמר רב יוסף לא קשיא כאן במקדש ראשון כאן במקדש שני (ז) דאמר (ז) אסי תרקבא דינירי עיילא ליה מרתא בת בייתום לינאי מלכא (ז) על דאוקמיה ליהושע בן גמלא בכהני רברבי: ערב יום הכפורים שחרית וכו': תנא אף השעירים ותנא דידן מאי טעמא לא תנא שעירים כיון דעל חטא קא אתו חלשא דעתיה אי הכי פר נמי על חטא הוא דאתי פר כיון דעליו ועל אחיו הכהנים הוא דאתי באחיו הכהנים אי איכא איניש דאית ביה מילתא מידע ידע ליה ומהדר ליה בתשובה בכולהו ישראל לא ידע אמר רבינא היינו דאמרי איניש אי בר אחתיך דיילא הוי חזי בשוקא קמיה לא תחליף: כל שבעת הימים לא היו מונעין וכו': תניא רבי יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו אמרו לו כל שכן שאתה מביאו לידי חימום תניא סומכוס אמר משום ר' מאיר האין מאכילין אותו לא אב"י ואמרי לה לא אבב"י ויש אומרים אף לא יין לבן לא אב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא יין ישן ואמרי לה לא אבב"י לא אתרוג ולא ביצים ולא בשר שמן ולא יין ישן ויש אומרים אף לא יין לבן מפני שהיו לבן מביא את האדם לידי טומאה (א) תנו רבנן זב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל אלעזר בן פנחס אומר משום רבי יהודה בן בתירא אין מאכילין אותו לא חגב"י ולא גב"ם ולא כל דברים המביאין לידי טומאה (ב) לא חגב"י לא חלב ולא גבינה ולא ביצה ולא יין ולא גב"ם מי גריסין של פול ובשר שמן ומריים ולא כל דברים המביאין לידי טומאה לאתווי מאי לאתווי הא דת"ר חמושה דברים מביאים את האדם לידי טומאה ואלו הן השום וההשחלים

הגהות הגר"א
[א] גם' (מ"ז זב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל) חמ"ט: [ב] שם המצילין ליה טומאה. ל"ב והוציא תולה כהן ע"פ חלה ככל מיני מאכל. (ועי' בא"ר פ"ב דזו"ס ממ"ז ז' ובפי' (ה"ט):

הגהות הגר"א
רבא אמר בולה רבי בוי' וא"ת אפי' דמוקי רבנן כרבנן ויקיפא רבי ומוקי מליעמא כרבנן פליגמא דר' יהודה ויבין, ולוקחא כרבנן המתעבב כרנא וטלה כרבנן. וי"ל דמליעמא דלא סכחה היא. ורביא לא ימא ליה לפלגוי רבנן ורבי כהן, אלא בקריא ליה דמחאה משל כולו עלמה כדלשקין בני שמת בבגא בתרא קמא, [ז] וזב חטילי ואליטרוטי, ובעובתה כוכבים וי, [ז] כמעשה [דקטיעא דר] שלם עתה כל נכסיו לר"י. מרתא בת ביייתום. אלמנה שעירה היתה וקידשה יהושע בן גמלא ונתנה ממון לינאי המלך ומינהו להיות כהן גדול: סרקבא. חלי סאה תרי (ק) קצ: דיגרי. וזו"ס: שוטר המלך: בשוקא קמיה לא סחליף. מתוך שהיה מנייך מתחילה בקי הוא צעורך וצבעשך למנוח עליה לגבות ממך ממון: מאכילין אוסו. לנקביו למחרת: לידי חימום. של קרי שהסלתות וביצים את הורע: אב"י ואבב"י סימנים הן ומפרש להו ואזיל: זב תולין לו במאכל. אם חלב מאכל הרבה מכל מין שהוא תולין לומר שמחמת רוב מאכל ראה אינו זב לעומתא צעבה ולקרנן דכתיב (ויקרא טו) בשרו ולא מחמת אויבן אבל צעל קרי טמא צאוט דלחין קרי וזב צלום ממוקוס אחד ואין מנאיהם שוה שהזב (י) דומה למי צלק של שעורין ואינו קשור אלא כזבין צילה המזחרת ושכבת זרע קשור כזבין צילה שאינה מזחרת: אין מאכילין אוסו. צימי צדיקתו: השלחין

ונכנס אפי' אם אין בו המדות הללו. לפיכך היו צריכין לבחורו, אם יודע לא. פירושו דיילא כהן ממונה בכנס ועל הכנסין והיוצאין והנשאין ונוגנין, ואם בא אדם להסתיר קרובו יודע בו ואינו יכול לגנוב דעתו. וכן א' בענין הממונים באכילת הפסח בסוף פר' כיצד צולקין והאי דרגש בהו דיילא. כל שבעת הימים לא היו מונעין ממנו מאכל כי תניא יהודה בן נקוסא אומר מאכילין אותו סלתות וביצים כדי למסמסו. ת"ר זב תולין לו במאכל וכל מיני מאכל. ואין מאכילין אותו כל דבר שמביא לידי חימום ומרגילו לזכות.

ועל כפי' חטא ארתי. וא"ת איכא פיר מוסף דעל חטא לא אחי. י"ל דבמחמת קמי פריס, ופר טמאה לא בכלל. אמא אבב"י ויא שבתה. ואש"י שכהן של בית אב אסור לשמות יין, [הכא איירין] אחר בעורה כשהולך לישן, ולא כפי' ריב"א שפירש דמשה בשאר מקוין נלאו אין חולמה. דהא שאר משכרין נמי אסורי, כגון דבש וחלב ודבילה קעילת. אין מאכילין אותו אב"י. וזב נקביו תנבי, תימא אמאי לא חשיב ככהן גדול. י"ל דלא חתמירו בו כל קר. וא"ת אמאי לא האכליהו לזב, והלא לא טעמא לחמוט. י"ל דמכל מקום מיהא סמרא אפילו צאוט כרבנן במחמת זבס [פ"ג מ"ב] וצדה כ"ב צוים כומי' [זל], [ז].

למנות ותיכ. פר נמי ע"י חטא ארתי. וא"ת איכא פיר מוסף דעל חטא לא אחי. י"ל דבמחמת קמי פריס, ופר טמאה לא בכלל. אמא אבב"י ויא שבתה. ואש"י שכהן של בית אב אסור לשמות יין, [הכא איירין] אחר בעורה כשהולך לישן, ולא כפי' ריב"א שפירש דמשה בשאר מקוין נלאו אין חולמה. דהא שאר משכרין נמי אסורי, כגון דבש וחלב ודבילה קעילת. אין מאכילין אותו אב"י. וזב נקביו תנבי, תימא אמאי לא חשיב ככהן גדול. י"ל דלא חתמירו בו כל קר. וא"ת אמאי לא האכליהו לזב, והלא לא טעמא לחמוט. י"ל דמכל מקום מיהא סמרא אפילו צאוט כרבנן במחמת זבס [פ"ג מ"ב] וצדה כ"ב צוים כומי' [זל], [ז].